

Att resonera om tema och budskap

Vad innebär tema?

Berättelsens tema handlar om textens huvudämne eller grundtanke. T.ex. kärlek, sorg, död, rättvisa, krig etc. Det kan dock finnas flera olika teman i en berättelse. Det är viktigt att inte bara ange varför man anser att berättelsen har ett visst tema utan det är minst lika viktigt att kunna förklara varför man anser att boken har de olika teman som man väljer att ta upp.

Vad Innebär budskap?

Att resonera om budskapet handlar om att berätta om vad du anser att författaren vill säga till oss läsare genom handlingen i texten. Vad vill författaren att vi ska lära oss genom att läsa texten? Exempel på budskap kan vara "att rättvisan segrar till slut" eller att "kärleken är evig". Ofta handlar det om "dolda" budskap och då måste man läsa texten noggrant, läsa mellan raderna, för att på djupet tolka innehållet och på så vis gissa sig fram vad författaren kan tänkas ha för bakomliggande orsaker till valet av handling. Hur vill författaren påverka oss läsare?

Så här kan du stegvis gå tillväga för att uppnå kunskapskravet att tolka och resonera om tema och budskap:

Följ punkterna stegvis, men skriv en sammanhängande, "löpande", text.

- 1.** Välj ut ett tema och ett budskap. Svara t.ex. på frågan "vad kan vi som läsare lära oss genom att läsa denna text?".
- 2.** Svara på frågan varför du har valt temat eller budskapet. Vad är det med innehållet i texten som gör att du väljer just detta tema och budskap?
- 3.** Ge konkreta exempel från texten, t.ex. genom att citera, och visa på så vis att du har stöd i texten för din tolkning av temat eller budskapet.
- 4.** Koppla temat eller budskapet till egna erfarenheter. Ställ t.ex. frågan "har du varit med om, hört eller sett något liknande i det verkliga livet?"
- 5.** Koppla temat eller budskapet till vad som händer i samhället och i övriga världen. Är temat och budskapet aktuellt i det samhälle som vi lever i?
- 6.** Gör historiska och aktuella kopplingar mellan då och nu utifrån det tema och budskap som du valt ut. Hur har synen på temat eller budskapet förändrats över tid?
- 7.** Avsluta med att en gång till förtydliga det tema och budskap som du resonerat om och repetera varför du tycker att texten har just detta tema och budskap.